

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Maria VallinKOMMUNSTYRELSEN
2020-03-02

Svar på motion: Inför språkrav i svenska samt utbildning i svensk kultur och svenska värderingar för anställning inom äldreomsorgen

Sammanfattning

Ledamoten Thore Wiberg (SD) yrkar i en motion till kommunfullmäktige den 3 mars 2019 att Täby kommun inför språkrav i svenska enligt Socialstyrelsens rekommendationer samt att nyanlända får obligatorisk utbildning i svensk kultur och svenska värderingar vid nyanställning i äldreomsorgen. Motionären skriver att det inte finns någon miniminivå för hur mycket svenska man behöver kunna för att anställas inom äldreomsorgen och att detta kan innebära en risk för att brukaren inte får den vård hon eller han behöver. Vidare menar motionären att det är viktigt att personal inom äldreomsorgen förstår svensk kultur och svenska värderingar för att de äldre ska känna sig trygga och må bra i sin nya miljö.

Täby kommun begär redan i dagsläget att anställda inom äldreomsorgen ska ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska. Detta är ett avtalsvillkor som finns i förfrågningsunderlagen till alla privata utförare. Äldreomsorgens verksamhet vilar på värderingar i socialtjänstlagen som syftar till att garantera att den äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Socialnämndens ansvar är att bevaka dessa värderingar.

Socialnämnden har behandlat ärendet vid sitt sammanträde den 12 februari 2020.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen med hänvisning till vad som framkommit i tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 2020.

Ärendet

Ledamoten Thore Wiberg (SD) yrkar i en motion till kommunfullmäktige den 3 mars 2019 att Täby kommun inför språkrav i svenska enligt Socialstyrelsens rekommendationer samt att nyanlända får obligatorisk utbildning i svensk kultur och svenska värderingar vid nyanställning i äldreomsorgen. Motionären menar att larmrapporter från vårdpersonal och

fackets företrädare visar att det idag inte finns några begräsningar avseende hur lite svenska man behöver kunna för att anställas inom äldreomsorgen.

Utöver det tillägger motionären att en utbildning i svensk kultur och svenska värderingar bör implementeras för att de äldre ska känna sig trygga och må bra i sin nya miljö.

Äldreomsorgen i Täby kommun

Socialtjänstens portalparagraf, 1 kap. 1 §, innehåller principer som ska genomsyra hela socialtjänsten, även äldreomsorgen. Dessa principer syftar till att betona att socialtjänsten på demokratins och solidaritetens grund ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet. Utöver det finns det i 5 kap. 4 § 1 st. socialtjänstlag (2001:453) (SoL) en bestämmelse som lyder "Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund)". Bestämmelsen innebär i stora drag att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att den äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Med detta menar man bland annat att äldreomsorgen bör värna om, och respektera, var och ens rätt till privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och individanpassning. Socialnämndens ansvar är att bevaka de värderingar som styr samhällets socialtjänst och den kommunala hälso- och sjukvården.

Vad gäller språkkrav inom äldreomsorgen är detta något som Täby kommun redan begär av samtliga utförare. Det är en absolut nödvändighet att brukaren ska kunna förstå och bli förstådd av personal som ska bistå denne med personlig omvårdnad och service. I förfrågningsunderlag till utförare av hemtjänst ingår exempelvis följande avtalsvillkor:

"Samtlig personal ska ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva på det svenska språket. För personal som behöver utveckla sina språkkunskaper i svenska ska utföraren erbjuda särskilt stöd."

Efterlevnad av avtalsvillkor är något som regelbundet följs upp ute i verksamheterna, både rutinmässigt och vid speciella uppföljningar föranledda av synpunkter och klagomål. Vid händelse av brister inleds alltid en dialog och verksamheten i fråga behöver upprätta en åtgärdsplan. I enstaka fall när detta missköts varnas verksamheten, och efterföljande påföljder kan bli viten och slutligen uppsägning.

Avdelningen äldreomsorg har i samarbete med Åva gymnasium haft kurser i vård och omsorg med inriktning på vårdsvenska för visstidsanställda inom äldreomsorgen.

Relevant i sammanhanget är även att det pågår ett nationellt arbete för stärkt kompetens inom vård och omsorg. Enligt ett förslag från Skolverket kommer vård- och omsorgsutbildningen att bli mer sammanhållen och leda till en undersköterskeexamen. Utredningen föreslår därför att undersköterskeyrket kvalitetssäkras genom att den skyddade yrkestiteln undersköterska kopplas till den nya utbildningen. På så sätt förväntas en höjning av verksamheternas kvalitet

och säkerhet, samt att det ska bli tydligt vad en undersköterska har för kompetens. Detta skulle även innebära att språkkunskaper ytterligare säkerställs.

Sammanfattningsvis är bedömningen att det inte är aktuellt att initiera en utbildning i svensk kultur och svenska värderingar för att den äldre ska känna trygghet och välbefinnande, då detta är grundprinciper som socialtjänsten, inklusive äldreomsorgen, ska genomsyras av. Förmåga att förstå, tala, läsa och skriva på det svenska språket är redan ett krav som ställs på personal inom äldreomsorgen. Med anledning av ovanstående avslås motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Att avslå motionen föranleder inga ekonomiska konsekvenser.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Claes Lagergren
Socialchef

Bilaga

- Motion "Inför språkrav i svenska samt utbildning i svensk kultur och svenska värderingar för anställning inom äldreomsorgen".